

Europaudvalgets formand

Formanden for Retsudvalget
MF Peter Skaarup

14. juli 2005

EU-Kommissionen foreslår, at EU skal have sit eget menneskerettighedsagentur

Kære Peter Skaarup,

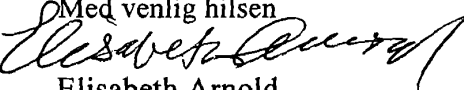
Kommissionen har den 30. juni fremsat et forslag om, at EU skal have sit eget Menneskerettighedsagentur. Der er tale om en udbygning af det eksisterende Europæiske Monitoreringscenter vedrørende Racisme og Fremmedhad i Wien.

Forslaget er kort beskrevet i vedlagte EU-note.

Jeg skal i den forbindelse venligst opfordre udvalget til at se nærmere på forslaget. Udvalget bedes vurdere om forslaget respekterer nærhedsprincippet, samt om forslaget i øvrigt giver anledning til bemærkninger allerede på nuværende tidspunkt i lovgivningsprocessen.

Ovenstående skal ses på baggrund af et generelt ønske om at inddrage fagudvalgene mest muligt i udvalgte og væsentlige EU-sager, jf. den seneste ændring af Folketingets forretningsorden, hvor fagudvalgene anmodes om at foretage en tidlig substansbehandling af forslag til EU-lovgivning.

Såfremt udvalget har bemærkninger til Kommissionens forslag, skal jeg venligst anmode om at Europaudvalget modtager disse inden den 3. oktober 2005, således at Retsudvalgets eventuelle bidrag kan sættes på dagsordenen for Europaudvalgets møde fredag den 7. oktober 2005 forud for mødet i Rådet (RIA) den 13.-14. oktober 2005.

Med venlig hilsen

Elisabeth Arnold

Folketingets Europaudvalg
Christiansborg den 14. juli 2005
EU-Konsulenten

Kommissionen foreslår, at EU skal have sit eget Menneskerettighedsagentur

Baggrund

Kommissionen har den 30. juni fremsat et forslag om, at EU skal have sit eget Menneskerettighedsagentur¹.

Ifølge Kommissionen er der tale om opfølgning på en beslutning som Det Europæiske Råd tog i december 2003 om at omdanne Det Europæiske Monitoreringscenter vedrørende Racisme og Fremmedhad i Wien til et egentligt menneskerettighedsagentur ("a Fundamental Rights Agency").

Det er ligeledes eksplicit angivet i Haag-programmet², som Det Europæiske Råd tilsluttede sig på sit møde i november 2004, at der skal etableres et EU-menneskerettighedsagentur.

Også Europa-Parlamentet har presset på for initiativer på området og har senest i maj i år opfordret Kommissionen til at fremsætte et forslag herom.

Formål og beføjelser

Menneskerettighedsagenturet får i henhold til forslaget 4 hovedopgaver:

¹ Kom (2005) 280 : Proposal for a regulation establishing a European Union Agency for Fundamental Rights – Forslaget foreligger pt. kun på engelsk og fransk.

² Det Europæiske Råd tilsluttede sig den 4.-5. november 2004 det flerårige Haag-program for styrkelse af området med frihed, sikkerhed og retfærdighed. Haag-programmet er en opfølgning af Tammerfors-programmet, som fik tilslutning fra Det Europæiske Råd den 15.-16. oktober 1999. Dette var det første flerårige program, der fastsatte prioriteter for området med frihed, sikkerhed og retfærdighed.

- **Indsamling, analyse og sammenligning af data** fra medlemslandene og fra EU's institutioner. Dette skal blandt andet give menneskerettighedsagenturet mulighed for at identificere aktuelle tendenser i udviklingen. Der vil også blive udgivet en årlig rapport om menneskerettighedssituationen i EU.
- **Rådgivning** af EU-institutionerne og af medlemslandene i spørgsmål med relation til grundrettighederne, typisk i forbindelse med vedtagelse og implementering af EU-lovgivning. Rådgivning kan ske på opfordring, men agenturet vil også af egen drift kunne rette henvendelse til EU's institutioner eller til et medlemsland.
- **Samarbejde med det civile samfund**³ i form af organisering af konferencer, seminarer, etablering af netværk med nationale menneskerettighedsagenturer m.m.
- **Generel kommunikationsindsats** med det formål at øge befolkningernes opmærksomhed på grundrettighederne og herunder etableringen af et dokumentationscenter.

Menneskerettighedsagenturets aktiviteter vil tage udgangspunkt i **EU-chartret om grundrettigheder** og vil omfatte områder, der har med EU's politikker at gøre. Agenturet vil ikke kunne se nærmere på grundrettighederne i 3. lande, medmindre der er tale om kandidatlande eller lande som EU har eller forventer at indgå en associeringsaftale eller lignende med.

De **politiske rammer** for agenturets aktiviteter vil blive sat af EU's institutioner i form af 5-årige rammeprogrammer indeholdende overordnede temaer, som agenturet skal kigge nærmere på. Inden for rammerne af disse temaer vil agenturet være uafhængigt.

Kommissionen fastslår yderligere i en pressemeddelelse knyttet til forslaget, at menneskerettighedsagenturet **ikke** vil få beføjelser til at vurdere og behandle **individuelle klager**. Der vil således ikke blive tale om et alternativ til Menneskerettighedsdomstolen i Strasbourg.

Menneskerettighedsagenturet vil heller ikke få beføjelser til at udstede regler.

Agenturet vil derimod kunne få en rolle at spille i forhold til en bestemmelse i traktatgrundlaget, **der giver mulighed for at suspendere**

³ Det vil sige organisationer og foreninger m.m. der ikke er en del af statsapparatet i et medlemsland.

et medlemslands rettigheder, såfremt det pågældende medlemsland groft og vedvarende har overtrådt grundrettighederne⁴. I selve forslaget lægges der således op til, at Rådet i givet fald vil kunne trække på agenturets ekspertise med henblik på at få en vurdering af om et medlemsland vedvarende og groft krænker grundrettighederne.

For at undgå dobbeltarbejde fremgår det endelig af forslaget, at agenturet i tilrettelæggelsen af sit arbejde skal tage højde for informationer og aktiviteter fra EU's institutioner og agenturer, fra medlemslandenes myndigheder og menneskerettighedscentre m.m. samt endelig fra internationale organisationer herunder fra Europarådet. I givet fald lægges der i forslaget op til, at der indgås samarbejdsaftaler med eksempelvis Europarådet.

Hjemmel og beslutningsprocedure

Forslaget vil blive baseret på "gummiparagraffen" i artikel 308 i Traktaten om Det europæiske Fællesskab. Det betyder, at forslaget kun kan vedtages med **enstemmighed**, samt at Europa-Parlamentet blot skal høres.

Da en vedtagelse med hjemmel i artikel 308 kun vil gælde i forhold til det traditionelle EF-samarbejde (søjle I), foreslår Kommissionen, at Rådet samtidigt vedtager en beslutning om lade menneskerettighedsagenturet få beføjelser i forhold til det politimæssige samarbejde (søjle III).

Organisation

Da der er tale om en udbygning af det eksisterende Europæiske Monitoreringscenter vedrørende Racisme og Fremmedhad skal menneskerettighedsagenturet være placeret samme sted, det vil sige i **Wien**.

Kommissionen foreslår, at agenturet i 2007 får et budget på 16 millioner EURO i 2007. Budgettet skal løbende øges, således at det i 2013 er på 29 millioner EURO.

Den samlede bemanning forslås i størrelsesordenen 100 ansatte. En bestyrelse for agenturet skal bestå af én uafhængig ekspert fra hvert medlemsland, af 2 personer udpeget af hhv. Europa-Parlamentet og Europarådet (ikke at forveksle med Rådet) samt af 2 repræsentanter for Kommissionen.

⁴ Der er tale om artikel 7 i Traktaten om Den Europæiske Union.

Det videre forløb

Såfremt forslaget bliver vedtaget vil menneskerettighedsagenturet i henhold til forslaget skulle være operationelt den **1. januar 2007**.

Med venlig hilsen

Christian Dubois
(3611)